

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-1841/19-T

Název	Mendelovo gymnázium, Opava, příspěvková organizace
Sídlo	Komenského 397/5, 746 01 Opava
E-mail	gymnazium@mgo.opava.cz
IČ	47813113
Identifikátor	600017320
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Monika Klapková
Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Místo inspekční činnosti	Komenského 397/5, 746 01 Opava
Termín inspekční činnosti	3. 12. – 6. 12. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) školského zákona.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného střední školou podle příslušných školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a příslušnými rámcovými vzdělávacími programy.

Charakteristika

Mendelovo gymnázium, Opava, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost střední školy a školní jídelny. Ve školním roce 2019/2020 vzdělává střední škola žáky v denní formě vzdělávání v oborech vzdělání 79-41-K/41 Gymnázium (čtyřleté) a 79-41-K/81 Gymnázium (osmileté). K termínu inspekční činnosti navštěvovalo školu ve dvaceti třídách 612 žáků, z toho 252 žáků se vzdělává ve třídách osmiletého gymnázia. Ve školním roce 2019/2020 eviduje škola jedenáct žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, osm žáků se vzdělává podle individuálního vzdělávacího plánu z jiného důvodu.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy vykonává funkci od prosince 2018. Společně s ní se na organizaci a hodnocení vzdělávání podílí její dva zástupci. Organizační struktura i vymezení kompetencí a povinností jednotlivých pracovníků je funkční a odpovídá podmínkám a potřebám školy. Při řízení školy vychází ředitelka z reálné vize a koncepce rozvoje školy. Jako své priority stanovila po nástupu do funkce zejména profesní rozvoj a hodnocení práce pedagogů, týmovou spolupráci, nastavení pravidel a zlepšování komunikace mezi všemi aktéry vzdělávání, uplatňování formativního hodnocení. Naplňování vytýčených cílů průběžně sleduje a vyhodnocuje. Ředitelka školy vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a věnuje dostatečnou pozornost také vlastnímu profesnímu rozvoji. Vzdělávací aktivity vychází z potřeb školy i zájmu pedagogů. Získané poznatky z absolvovaných akcí si vyučující předávají v pedagogických radách a v rámci předmětových komisí, jejich praktické zavádění ve výuce vedení školy ověřuje. Hospitační činnost je prováděna průběžně, pedagogům je poskytována potřebná zpětná vazba na kvalitu výuky včetně doporučení pro jejich další pedagogickou práci. Přínosem pro další rozvoj pedagogických procesů je zavedení vzájemných hospitací, evaluačních pohovorů s pedagogy a sebehodnocení učitelů. Účelně je nastaven harmonogram práce se začínajícími učiteli. Kontrolní systém není plně funkční, v některých oblastech řízení chybí jeho propojení s přijímáním adekvátních opatření a ověřováním jejich účinnosti. Škola např. nemá rozpracováno hodnocení žáků vzdělávaných podle individuálního vzdělávacího plánu. Opakovaně vzhledem k předchozím inspekčním činnostem neobsahují individuální vzdělávací plány povinné náležitosti a závěry hodin nejsou využity k oboustranné zpětné vazbě.

Ředitelka školy usiluje o konstruktivní a vstřícnou komunikaci s pedagogy, žáky i jejich zákonnými zástupci. Ve školním roce 2018/2019 bylo realizováno dotazníkové šetření mezi žáky i pedagogy zaměřené na klima školy, u žáků také na oblast výuky. Výsledky byly analyzovány a projednány, jsou cíleně využívány v další činnosti školy. K vytváření příznivého školního klimatu přispívají různé celoškolské akce a programy připravované staršími žáky pro mladší spolužáky. Vedení školy spolupracuje se „Sdružením přátel Mendelova gymnázia, zapsaný spolek“, které finančně podporuje např. realizaci soutěží, exkurzí, přednášek, soustředění pro talentované žáky a pořizování některých učebních pomůcek. Ředitelka školy se pravidelně setkává se zástupci studentského parlamentu k projednání žakovských námětů a připomínek. Žáci i zákonní zástupci využívají nabízené konzultace v rámci poradenských služeb. Pro vzdělávání je přínosná funkční spolupráce školy s různými organizacemi, institucemi a odborníky např. v oblasti prevence, kariérového poradenství a pořádání soutěží. Partnerství se zahraničními školami v Německu a na Slovensku i účast školy v projektu „Edison“ a „Erasmus+“ posiluje jazykové a multikulturní kompetence žáků.

Prostorové a materiální podmínky školy odpovídají potřebám realizovaných školních vzdělávacích programů, ředitelka školy jejich stav průběžně vyhodnocuje a podle možností zlepšuje. Od poslední inspekční činnosti došlo ke zřízení jazykových učeben, vybavení odborných učeben biologie a chemie, instalaci didaktické techniky a obnově žákovského nábytku ve třídách, vybudování bezbariérové toalety. V průběhu inspekčních hospitací byly odborné učebny i materiálně-technické vybavení účelně využívány. Škola průběžně vyhodnocuje rizika v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví a poskytuje žákům potřebné informace k jejich prevenci. Finanční prostředky získané ze zapojení školy do projektové činnosti umožnily kromě zlepšení materiálních podmínek i doučování žáků, činnost školního asistenta a kariérového poradce.

Kvalita připravované stravy ve vlastní školní jídelně, její pestrost, dostatečné množství ovoce a zeleniny a používání čerstvých surovin pozitivně ovlivňuje dodržování zásad zdravé výživy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V průběhu vzdělávání byla vytvářena příznivá pracovní atmosféra se vstřícným přístupem učitelů k žákům a vzájemným respektem. Zaujetí a odbornost pedagogů ve většině sledované výuky účinně podporovalo motivaci žáků i jejich zájem o probíranou učební látku. Účelně volené metody práce umožňovaly naplnění vzdělávacích cílů, vhodně byly rovněž využívány příležitosti pro rozvoj postojů žáků. Frontálně vedená výuka byla efektivně propojena s aktivním dialogem se žáky a doplněna samostatnou prací i kooperativními aktivitami. Návaznost i časové rozvržení volených činností bylo optimální. Ve většině sledované výuky nebyly informace žákům jen sdělovány, žáci byli vedeni k jejich samostatnému odvozování, vyjádření vlastního názoru a argumentaci. Důraz byl kladen také na podporu spolupráce a vzájemné předávání zkušeností. Výklad učiva byl srozumitelný, pozornost byla věnována dostatečnému procvičení a rozšíření osvojených znalostí a dovedností. Účinnost výuky zvyšovala cílená práce s chybou, mezipředmětové propojení a zařazování aktivit rozvíjejících kritické myšlení. Funkčně byly využívány názorné pomůcky, tablety, audionahrávky. Přínosné pro učení žáků byly také propracované učební materiály vytvářené pedagogy. Společným dílčím nedostatkem většiny sledované výuky bylo opomíjené využití závěrů hodin k efektivní zpětné vazbě na výuku i práci žáků v hodině. Závěrečné shrnutí učiva většinou chybělo nebo bylo provedeno spíše formálně. Jen v nízké míře bylo ve výuce zaznamenáno využití příležitostí pro sebehodnocení, případně vzájemné hodnocení žáků. Individuální podpora žákům se speciálními vzdělávacími potřebami nebyla v průběhu hospitovaných hodin zapotřebí. Činnost asistenta pedagoga při práci s žákem se zaměřuje především na udržení jeho pozornosti a aktivity. Velký důraz je kladen na maximální žákovu samostatnost ve výuce.

Vzdělávání v českém jazyce vycházelo z již osvojených znalostí žáků, úvodní opakování účelně dávalo učivo do širších souvislostí i historického kontextu. Výuka byla cíleně zaměřena na upevnění jazykových, literárních i odborných znalostí vzhledem k maturitní zkoušce. Důraz byl kladen na práci s texty, jejich rozbor a porozumění. Výklad učiva byl vhodně podpořen prezentací s názornou obrazovou složkou, chybělo využití vhodných video a audio ukázek. Sledovaná výuka v cizích jazycích (anglickém, německém, ruském a španělském) rovnoměrně rozvíjela receptivní i produktivní dovednosti žáků. Vzdělávání směřovalo k aktivnímu praktickému používání daného jazyka. Gramatické jevy i slovní zásobu si žáci účinně upevňovali ve vlastních větách a příkladech. Byli vedeni k samostatnému vyhledávání informací v psaném i poslechovém textu, řečové dovednosti v dostatečné míře rozvíjeli v běžných komunikačních situacích. Volené aktivity

podporovaly zejména v anglickém a ruském jazyce vzájemnou komunikaci mezi žáky, v ostatních jazycích byla interakce uplatňována v menší míře, převažovala komunikace mezi vyučujícím a jednotlivci. Přínosem pro rozvoj řečových dovedností žáků v anglickém jazyce je zapojení rodilého mluvčího do výuky maturitních ročníků. Ve všech cizích jazycích prokazovali žáci dobrou úroveň osvojených dovedností s kultivovaným projevem.

Volené metody práce ve společenskovedních předmětech vedly žáky k přemýšlení, vytvářely příležitosti k diskuzi, obhájení vlastního názoru. V předmětu základy společenských věd efektivně podpořila uplatněná dramatizace kreativitu žáků, kteří dokázali svá vystoupení okomentovat a vysvětlit. Ve výuce dějepisu byli žáci cíleně vedeni k samostatnému vyhledávání informací a odvození nových poznatků. Propojení výkladu učitele s reálnými situacemi podporoval jejich zájem a podněcoval je ke kladení dotazů. Prezentace žákovské práce před třídou byla zdařile doplněna jejich vzájemným hodnocením. Při zkoušení žáka dokázali spolužáci ocenit jeho vědomosti i upozornit na nedostatky. Znalosti žáků i jejich přehled o učivu a orientace v dějepisných událostech byly na vysoké úrovni.

Ve výuce matematiky bylo učivo systematicky uspořádáno v logické návaznosti. Úlohy byly voleny s přiměřenou náročností a propojeny s reálnými situacemi. Důraz byl kladen na dodržování správné terminologie. Efektivitu vzdělávání v chemii zvyšovala vysoká míra motivace a samostatnosti žáků, kteří při pokusech ve skupinách odvozovali nové poznatky, průběh pokusů zaznamenávali do tabletu a následně po úpravách vkládali do aplikace Google Učebna (umožňuje sdílení zdrojů a spolupráci mezi žáky i zpětnou vazbu od učitelů). Formou diskuze byla do vzdělávání vhodně začleněna ekologická problematika. Výuka fyziky se vyznačovala vysokou odbornou úrovní, propojením učiva s reálnými situacemi s vhodnými ukázkami a aktivním zapojením žáků. Ve výuce přírodopisu funkčně podpořilo názornost učiva využití didaktických pomůcek a sbírek. Při dělené výuce byly vhodně uplatněny aktivity podporující spolupráci žáků, čtenářskou gramotnost i získávání poznatků z různých zdrojů. Na vysoké úrovni byla vedena výuka biologie s důrazem na praktické dovednosti, využití ekologických pokusů a práci s mikroskopem. Výuka zeměpisu vytvářela dostatečný prostor pro aktivitu žáků. Zapojovali se do diskuze k tématu, byli vedeni ke kritickému myšlení, při práci s textem byla rozvíjena čtenářská gramotnost. Učivo bylo prostřednictvím aktualit optimálně propojeno s reálnými situacemi.

Výuka informatiky byla účelně založena na samostatné práci žáků s průběžnou kontrolou a podporou učitele. Žáci s hlubším zájmem o informatiku se zapojují do středoškolské odborné činnosti v oblasti robotiky, programování nebo virtuální reality.

Vysokou úroveň výuky hudební výchovy pozitivně ovlivňovaly dlouholeté praktické zkušenosti vyučujících získané při vedení školního pěveckého sboru. Žáci se ochotně a se zájmem zapojovali do nabízených aktivit, které rozvíjely jejich dovednosti v oblasti zpěvu, rytmických schopností a hry na hudební nástroje. Diferenciace nároků na podaný výkon respektovala jejich rozdílné individuální dispozice pro daný předmět. V tělesné výchově byly efektivně rozvíjeny pohybové dovednosti a zdatnost, bylo podporováno sebevědomí žáků a rozvíjeny jejich osobnostní kompetence. Fyzická zátěž byla vhodně kombinována s herními prvky, žáci byli dostatečně aktivizováni a motivováni k pohybovým činnostem. Důraz byl kladen na dodržování dohodnutých pravidel a bezpečnost.

V průběhu celého školního roku organizuje škola různé aktivity, které doplňují běžnou výuku, prohlubují znalosti i dovednosti žáků a přispívají k naplnění stanovených vzdělávacích cílů. Žáci se účastní různých kurzů, besed, přednášek, kulturních akcí, exkurzí, poznávacích zájezdů v České republice i v zahraničí. V oblasti environmentální výchovy je do výuky vybraných předmětů (biologie, chemie, zeměpis, občanská nauka) zařazována

problematika životního prostředí. Jsou pořádány přednášky a exkurze s tematikou ochrany a tvorby životního prostředí, při kterých je kladen důraz na ukázky praktických činností, které nelze plně přiblížit v rámci běžné výuky.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Pedagogové získávají podklady pro hodnocení žáků běžnými způsoby, zákonní zástupci jsou průběžně informováni o prospěchu a chování žáků prostřednictvím třídních schůzek, elektronického informačního systému, případně při osobním setkání s vyučujícími.

Ve sledovaných posledních třech školních letech žáci dosahovali vyrovnaných výsledků vzdělávání. S vyznamenáním prospívá více než polovina žáků, počet neprospívajících nepřekročil půl procenta. Žákům s případnými výukovými obtížemi je nabízeno skupinové i individuální doučování a konzultace s pedagogy. K objektivnímu posouzení dosažené úrovně vzdělávání škola dlouhodobě využívá externího testování zřizovatele i soukromých poskytovatelů. Zjištěnou úroveň výstupů analyzuje a hodnotí v pedagogických radách i předmětových komisích a využívá k dalšímu směřování vzdělávacího procesu. Zpětnou vazbu na poskytované vzdělávání získává škola také z výsledků maturitních zkoušek a úspěšnosti žáků při přijímacím řízení k dalšímu studiu. Ve školním roce 2018/2019 dosáhla škola 99,2% úspěšnosti u maturitní zkoušky, v předchozích dvou školních letech 2016/2017 a 2017/2018 vykonali maturitní zkoušku všichni žáci úspěšně. Ke studiu na vysokých školách bylo v obou posledních dvou školních letech přijato 97 % přihlášených žáků.

Efektivní spolupráce třídních učitelů s preventivním týmem, účinně nastavená realizace preventivních aktivit v průběhu celého školního roku, organizace adaptačních kurzů a zavedení třídnických hodin ve třídách nižšího gymnázia se pozitivně odráží v minimálním výskytu rizikového chování žáků a přispívá k vytváření příznivého třídního klimatu.

Škola cíleně podporuje iniciativu žáků, rozvoj jejich občanských a sociálních kompetencí. Žáci školy se aktivně podílí na vytváření a realizaci akcí pro mateřské školy, základní školy a v domově pro seniory, působí ve školním pěveckém sboru, příležitostně organizují divadelní vystoupení třídních kolektivů. Každoročně se zapojují do různých charitativních akcí a dárčovství krve. V průběhu celého školního roku jsou žáci motivováni k účasti ve středoškolské odborné činnosti a četných vědomostních, jazykových a sportovních soutěžích s postupem a úspěšným umístěním v krajských i celostátních kolech. Ve středoškolské odborné činnosti, turnaji mladých fyziků a v matematické olympiádě kategorie A zaznamenali žáci školy úspěch také na mezinárodní úrovni. Žákovské dovednosti jsou rozvíjeny rovněž prostřednictvím nabídky činnosti v různých kroužcích (matematické snění, kroužek rétoriky, programování, cizích jazyků a latiny, výtvarný keramický, sportovní). Škola připravuje žáky na mezinárodně uznávané jazykové certifikáty v anglickém a německém jazyce. Školní konference, při které týmy talentovaných žáků prezentují výsledky své práce, podporuje vzájemné předávání zkušeností a motivaci žáků prvních ročníků k zapojení do školních týmů.

Škola se úspěšně prezentuje realizací souboru přednášek předních českých odborníků určených pro žáky školy, jejich rodiče i veřejnost. Je pořadatelem celostátní přehlídky středoškolské odborné činnosti, celostátního turnaje mladých fyziků a workshopů v rámci přehlídky středoškolských pěveckých sborů „Opava cantat“. O své činnosti a aktivitách informuje prostřednictvím webových stránek školy, organizováním „Dnů otevřených dveří“, v ročence školy i v regionálním tisku.

Závěry

Vývoj školy

- Ve školním roce 2018/2019 došlo ke změnám na pozici ředitelky školy a jednoho zástupce ředitelky.
- Částečně se obměnil pedagogický sbor, zkvalitnila se spolupráce pedagogů v předmětových komisích.
- Zlepšily se materiální podmínky pro vzdělávání.

Silné stránky

- Využívané vzdělávací strategie jsou promyšlené a efektivní.
- Žáci školy dosahují velmi dobrých výsledků v průběhu vzdělávání, u maturitních zkoušek i v externím testování. Dlouhodobě jsou úspěšní v soutěžích na celostátní i mezinárodní úrovni.
- Systematická práce školního poradenského pracoviště, spolupráce s třídními učiteli a vedením školy se odráží v minimálním výskytu negativních projevů chování žáků.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- V závěru hodin schází shrnutí a zhodnocení hodiny za účelem oboustranné zpětné vazby.
- V nízké míře jsou využívány příležitosti k různým formám hodnocení žáků.
- V některých oblastech řízení nejsou přijatá opatření účinná, přetrvává nedostatek z předchozí inspekční činnosti týkající se individuálních vzdělávacích plánů a závěrů hodin.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Vytvářet v závěru hodin prostor pro sebereflexi žáků a zhodnocení jejich individuálního pokroku.
- Zařazovat do výuky ve vyšší míře formativní hodnocení, sebehodnocení a vzájemné hodnocení.
- Nastavit účinný systém kontroly ve všech oblastech řízení.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program Tvořím, tvoříš, tvoříme...platný od 1. 9. 2019
2. Školní vzdělávací program Tvořím, tvoříš, tvoříme... pro nižší gymnázium platný od 1. 9. 2013
3. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2018/2019 ze dne 7. 10. 2019
4. Vize a koncepce rozvoje školy (nedatováno)
5. Celoroční plán na školní rok 2019/2020
6. Organizační řád Mendelova gymnázia Opava
7. Hospitační záznamy ve školním roce 2018/2019 a 2019/2020
8. Zápisy z pedagogických rad ve školním roce 2018/2019 a 2019/2020
9. Zápisy z porad předmiotových komisí ve školním roce 2018/2019 a 2019/2020
10. Plán výchovného poradenství ze dne 17. 9. 2019
11. Minimální preventivní program pro Mendelovo gymnázium v Opavě ze dne 2. 9. 2019
12. Krizový plán školy ze dne 2. 9. 2019
13. Školní matrika vedená ve školním roce 2019/2020
14. Usnesení rady kraje č. 59/5311 ze dne 26. 3. 2019, č. 68/6274 ze dne 27. 8. 2019, 67/6095 ze dne 30. 7. 2019, 63/5724 ze dne 28. 5. 2019 k udělení výjimky z nejvyššího počtu žáků ve třídě
15. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a požární ochrany platná ve školním roce 2019/2020
16. Dokumentace ke školnímu stravování za školní rok 2019/2020

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Šárka Šustková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Šárka Šustková v. r.

Mgr. Petr Novotný, školní inspektor

Mgr. Petr Novotný v. r.

Bc. Blanka Benčíčová, kontrolní pracovnice

Bc. Blanka Benčíčová v. r.

Mgr. Ivo Vondra, školní inspektor

Mgr. Ivo Vondra v. r.

Mgr. Barbora Michálková, odbornice na jazykové
vzdělávání

Mgr. Barbora Michálková v. r.

Mgr. Jan Szotkowski, školní inspektor

Mgr. Jan Szotkowski v. r.

V Ostravě 16. 12. 2019

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Monika Klapková,
ředitelka školy

Mgr. Monika Klapková v. r.

V Opavě 19. 12. 2019